

А. С. Сіцінський,
доктор наук з державного управління, професор,
професор кафедри державного управління та місцевого самоврядування
Хмельницького університету управління та права

А. Г. Гетьманець,
аспірант Національної академії державного управління
при Президентові України (м. Київ)

УДК 347.789 (477)

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕННЯ В УКРАЇНІ

Аналізується чинна нормативно-правова база інформаційної сфери в цілому, здійснюється акцент на проблематиці нормативно-правового регулювання телебачення і радіомовлення в Україні.

Ключові слова: інформація, інформаційна політика, телебачення і радіомовлення.

На сучасному етапі розвитку інформаційного суспільства інформаційний чинник, який завжди виступав впливовим фактором суспільного розвитку, почав виконувати ключову організаційно-управлінську та регулятивно-контрольну функцію. Зміст інформації, можливості її поширення чи обмеження характеризують рівень демократичного розвитку держави [1, с. 1].

Загальновизнано, що інформація стала ключовим ресурсом державного управління, і від уміння управляти нею залежить ефективність діяльності владних інституцій. Невипадково в усьому світі точаться війни за контроль над інформацією і комунікаціями, адже інформація, яка є основою будь-якого знання, “перетворилася із доповнення до сили грошей та сили мускулів в їх квінтесенцію” [2, с. 166]. У першу чергу, в Україні, де Інтернетом користуються лише 43,5 % населення [3], ця війна точиться за контроль над такими медійними засобами, як телебачення й радіомовлення.

Актуальність теми зумовлена також світовими глобалізаційними процесами, які проявляються саме в інформаційній сфері, забезпечуючи діалог культур і цивілізацій у всіх без виключення напрямках життєдіяльності людства. Значною мірою міжнародно-правове визнання нашої держави стало можливим завдяки інформаційним проривам у загальносвітові інформаційні потоки. Визнання України як незалежної держави, створення власного іміджу на міжнародній арені та реалізація інформаційної політики всередині держави обумовлені в значній мірі відображенням цих процесів у інформаційному полі — у теле- та радіофірах. Інформаційний фактор виступив як надзвичайно важливий чинник у загальному державотворчому процесі і, передусім, у представленні та відстоюванні інтересів держави. Невипадково широкий спектр проблем нормативно-правового регулювання, організаційного забезпечення функціонування інформаційного поля в цілому та телебачення й радіомовлення зокрема набуває важливого теоретичного і практичного значення.

Загальновизнано, що інформація — це фундаментальна основа та загальна властивість Всесвіту, яка існує незалежно від нас у просторі й часі [4, с. 126]. Інформація є найважливішим джерелом влади, предметом управлінської праці, так було і буде завжди. Невипадково темі інформації в державному управлінні, її різним аспектам, серед яких інформаційне забезпечення, інформатизація,

становлення інформаційного суспільства, правове регулювання засобів масової інформації України та доступу до інформації, інформаційна безпека, захист інформації, розгляд інформації як економічного ресурсу тощо присвячують свої роботи такі вчені: І. В. Арістова [5], І. Л. Бачило [6], Т. А. Береза [7], Р. А. Калюжний [8], А. І. Марущак [9–11], О. В. Олійник [12–13], Ю. В. Палагнюк [14], О. В. Соснін [15–18], Р. В. Тарасенко [19], В.С. Цимбалюк [20–21], Н. В. Шевчук [22] та ін.

Різні аспекти державної інформаційної політики, де телебачення й радіомовлення є чи не найважливішим засобом її реалізації, знайшли своє відображення в інших роботах. Так, З. Балабаєва досліджувала роль інформаційної політики в процесі демократичних перетворень в Україні [23], О. Соснін — національні інтереси в інформаційній сфері, державну інформаційну політику і свободу слова, передумови формування в Україні інформаційного права. О. Кіресва вважає, що формування інформаційної політики України — шлях до інтеграції у світове співтовариство [24]. Г. Почепцов, С. Чукут одними з перших видали навчальний посібник “Інформаційна політика” [25]. Особливої уваги заслуговує науковий доробок Ю. В. Палагнюк “Державне регулювання аудіовізуальних засобів масової комунікації: європейський досвід та Україна” [26].

Метою статті є аналіз нормативно-правового регулювання телебачення і радіомовлення в Україні, визначення проблем та окреслення напрямів їх подолання.

У демократичній державі в сфері телерадіомовлення, як і в будь-якій іншій сфері, стосунки повинні регулюватися виключно законами. Усвідомлення цього сприяло активізації процесу підготовки і прийняття відповідних законодавчих актів, які створили необхідні умови для демократичного розвитку ЗМІ, цивілізованого входження України у світовий інформаційний простір.

Національне (державне, публічне) право України має значні напрацювання нормативних актів (законів та підзаконних), які прямо чи опосередковано регулюють інформаційну діяльність у суспільстві. За дослідженнями фахівців, це 317 законів, 405 постанов Верховної Ради (нормативного змісту), 396 указів Президента, 98 розпоряджень Президента, 1 149 постанов Кабінету Міністрів, 206 розпоряджень Кабінету Міністрів, 1095 нормативних актів міністерств і центральних органів виконавчої влади. Всього понад 3 450 документів [8, с. 76]. Цілком зрозуміло, що необхідна систематизація (кодифікація) інформаційного законодавства України.

Сфера телебачення й радіомовлення в Україні регулюється безпосередньо 130-ма нормативно-правовими актами, проте базовим є Закон України “Про телебачення і радіомовлення”, в преамбулі якого зазначається: цей Закон “регулює відносини, що виникають у сфері телевізійного та радіомовлення на території України, визначає правові, економічні, соціальні, організаційні умови їх функціонування, спрямовані на реалізацію свободи слова, прав громадян на отримання повної, достовірної та оперативної інформації, на відкрите і вільне обговорення суспільних питань” [27].

У ст. 3 Закону України “Про телебачення і радіомовлення” зазначається, що “законодавство України про телебачення і радіомовлення складається з Конституції України [28], Закону України “Про інформацію” [29], цього Закону, законів України “Про систему Суспільного телебачення і радіомовлення України” [30], “Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення” [31], “Про телекомунікації” [32], “Про радіочастотний ресурс України” [33], міжнародних договорів, згода на обов’язковість яких надана Верховною Радою України” [27].

Проте специфіка діяльності телебачення й радіомовлення передбачає обов’язковість дотримання норм таких законів України, як “Про захист суспільної моралі” [34], “Про рекламу” [35], “Про інформаційні агентства” [36], “Про державну таємницю” [37], “Про науково-технічну інформацію” [38], “Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки” [39], “Про авторські та суміжні права” [40], “Про кінематографію” [41], “Про захист персональних даних” [42], “Про доступ до публічної інформації” [43].

Незважаючи на досить розгалужену систему прийнятих нормативно-правових актів, існує низка проблем, правових колізій щодо державного регулювання у сфері телебачення і радіомовлення.

Окрім загальних проблемних аспектів нормативно-правового регулювання інформаційної сфери, серед яких — хаотичний розвиток інформаційного законодавства, відсутність довгострокової державної стратегії щодо подальшого її розвитку інформаційної сфери, невизначеність термінології, занадто широке застосування грифів обмеження доступу до інформації, відсутність правового регулювання інформаційних джерел на кшталт Інтернету, невизначеність механізмів забезпечення відповідальності за порушення інформаційного законодавства, критична маса сукупності правових норм тощо, слід визначити специфічні для сфери телебачення й радіомовлення. А саме:

- недооцінка значення інформаційно-комунікаційного аспекту в процесі демократизації суспільства й розбудови держави, її європейської інтеграції;
- намагання суб'єктів інформаційних відносин маніпулювати громадською думкою шляхом поширення недостовірної, неповної та упередженої інформації у засобах масової інформації;
- непрозорість відносин власності щодо засобів масової інформації;
- наявність випадків порушення професійних прав журналістів, втручання в редакційну політику з боку власників засобів масової інформації;
- адміністративний тиск органів державної влади та органів місцевого самоврядування на журналістів, переслідування за критичні матеріали тощо;
- недостатній рівень державної підтримки виробництва і розповсюдження вітчизняної інформаційної продукції;
- наявність тенденцій до концентрації власності і монополізації сегментів вітчизняного інформаційного ринку, зокрема телебачення і радіомовлення;
- наявність значної кількості інформаційної продукції, що не відповідає вимогам законодавства, негативно впливає на систему суспільних цінностей, фізичний, психічний, інтелектуальний та моральний розвиток людини, призводить до деградації суспільства;
- зловживання правом на вільне одержання і поширення інформації, в результаті чого порушуються інші фундаментальні права і свободи людини, що містяться в Європейській конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та Конституції України;
- відсутність належних правових, організаційних та фінансово-матеріальних основ для створення системи суспільного телебачення і радіомовлення;
- висока інформаційна залежність України від зарубіжних інформаційних ресурсів;
- недостатній рівень використання української мови в аудіовізуальних засобах масової інформації;
- низька ефективність виконання рішень органів державної влади, спрямованих на забезпечення захисту стратегічних національних інтересів на міжнародному рівні, зокрема щодо можливості контролювати і регулювати потоки інформації поза межами держави з метою додержання законів України, прав і свобод людини, гарантування національної безпеки держави [44].

Кожна із зазначених вище проблем заслуговує на окреме науково-теоретичне дослідження, вимагає відповідного нормативно-правового регулювання та державного контролю за його дотриманням.

Здійснюючи аналіз нормативно-правового регулювання телебачення і радіомовлення в Україні, важливо з'ясувати, яким чином здійснюється державне управління та регулювання у сфері телебачення й радіомовлення. По суті, всі гілки влади задіяні в цьому процесі. Так, Верховна Рада України визначає державну політику щодо телебачення і радіомовлення, законодавчі основи її реалізації, гарантії соціального і правового захисту працівників цієї сфери. Кабінет Міністрів України,

в свою чергу, як центральний орган виконавчої влади забезпечує безпосередню реалізацію цієї політики, спрямовує і координує діяльність міністерств та інших органів виконавчої влади у цій сфері.

Як зазначається в Законі України “Про телебачення і радіомовлення”, єдиним органом державного регулювання діяльності у сфері телебачення і радіомовлення незалежно від способу розповсюдження телерадіопрограм і передач є Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення (далі — Національна рада) [27], правові засади формування й діяльності якої, її статус, компетенція, повноваження, функції та порядок їх здійснення визначаються Законом України “Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення” [31]. У свою чергу, державне регулювання національного телерадіоінформаційного простору здійснюється відповідно до Плану розвитку національного телерадіоінформаційного простору, який розробляє і затверджує Національна рада згідно з визначеними законами України принципами, завданнями та пріоритетами.

Також Закон України “Про телебачення і радіомовлення” визначає органи державної влади, до повноважень яких належить здійснення контролю та нагляд за дотриманням законодавства телерадіоорганізаціями і провайдерами програмної послуги (ст. 70):

1. Національна рада здійснює контроль за дотриманням та забезпечує виконання вимог законодавства України у сфері телебачення і радіомовлення, Закону України “Про рекламу” щодо спонсорства і порядку розповсюдження реклами на телебаченні і радіомовленні, законодавства про захист суспільної моралі, законодавства про кінематографію щодо квоти демонстрування національних фільмів, законодавства про вибори.

2. Антимонопольний комітет України здійснює контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції.

3. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, у встановленому законодавством порядку здійснює державний нагляд за користуванням радіочастотного ресурсу для потреб телерадіомовлення, діяльністю операторів телекомунікацій, контроль за технічними параметрами поширення аудіовізуальної інформації.

4. Контроль за дотриманням законодавства про захист авторського права та суміжних прав здійснюється у порядку, визначеному законом.

5. Контроль та нагляд за дотриманням інших вимог законодавства здійснюють органи державної влади в межах своєї компетенції.

6. У разі виявлення порушення телерадіоорганізацією або провайдером програмної послуги вимог законодавства уповноважений орган вживає до порушника санкції або надсилає до Національної ради подання відповідно до вимог закону [27].

Усі гілки державної влади працюють над розв'язанням проблематики інформаційної сфери, зокрема Кабінетом Міністрів України було розроблено проект Закону України “Про Концепцію державної інформаційної політики” (№ 7251 від 13 жовтня 2010 р.), науковцями розробляється проект Інформаційного кодексу України тощо.

Здійснення дієвого управління у сфері телебачення і радіомовлення ускладнюється неузгодженістю між собою норм законодавства цієї сфери із нормативно-правовими актами. Так, норми щодо заснування телерадіоорганізацій та вимоги до їх установчих і статутних документів передбачені ст. 12 Закону України “Про телебачення і радіомовлення”. Мова йде про те, що заснування телерадіоорганізацій іноземними юридичними і фізичними особами та особами без громадянства в Україні забороняється [27].

Водночас є норма, якою визначається участь іноземних фізичних та/чи юридичних осіб у статутному фонді телерадіоорганізацій. Тобто іноземні фізичні та юридичні особи не мають права засновувати телерадіоорганізації, але можуть брати участь у їх статутному фонді. Ця норма є відсильною: участь іноземних фізичних

та/чи юридичних осіб у статутному фонді телерадіоорганізацій регулюється Господарським кодексом України, який також містить відсылку норму — правовідносини щодо участі іноземних осіб у статутному фонді будь-якого суб'єкта господарювання регулюються Законом України “Про режим іноземного інвестування” [45]. У свою чергу, останній не дає однозначної відповіді щодо можливості заснування та діяльності в Україні телерадіоорганізацій з іноземними інвестиціями. Цей Закон також містить посилання на норми спеціального нормативного акта, яким є Закон України “Про телебачення і радіомовлення” [27].

З огляду на відсутність встановленого чіткого механізму, органи державної влади по-різному трактують норму Закону України “Про телебачення і радіомовлення” щодо обмеження прав іноземних громадян та юридичних осіб заснувати телерадіоорганізації: або як цілковиту законодавчо закріплену заборону, або ж як фактичний дозвіл на заснування електронних засобів масової інформації нерезидентами через створення української юридичної особи.

У разі, якщо іноземець чи іноземна юридична особа купує частку у створеній компанії, то формально вони не є засновниками, але, придбавши її, фактично стають повноцінними учасниками, що дає їм змогу в подальшому контролювати діяльність телерадіокомпанії.

Отже, норми Закону України “Про телебачення і радіомовлення” не узгоджуються із нормами цивільного та господарського законодавства. Правове регулювання суб'єктів електронних засобів масової інформації здійснюється відповідно до загального законодавства, в якому діяльність суб'єкта господарювання повністю залежить від засновника (власника).

Закон України “Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення” (ст. 13) уповноважує Національну раду здійснювати нагляд за дотриманням телерадіоорганізаціями вимог законодавства щодо частки іноземних інвестицій у їх статутному фонді [31].

Серед основних регуляторних повноважень Національної ради визначено: “Національна рада здійснює регуляторні функції, передбачені законодавством України у сфері телерадіомовлення, а саме забезпечення і сприяння конкуренції у діяльності телерадіоорганізацій усіх форм власності відповідно до вимог законодавства, створення умов щодо недопущення усунення, обмеження чи спотворення конкуренції у телерадіоінформаційному просторі”.

Для запобігання створення монополій на володіння електронними засобами масової інформації необхідно з'ясувати дані про розподіл акцій (прав власності) між засновниками телерадіоорганізації та про розмір частки іноземного капіталу в її статутному фонді, що фактично зробити неможливо через нечітке формулювання законодавства. Зокрема чинний Закон України “Про режим іноземного інвестування” не дає однозначної відповіді щодо заснування і діяльності в Україні телерадіоорганізацій з іноземними інвестиціями [45].

Контроль за дотриманням суб'єктами інформаційної діяльності законодавства про захист економічної конкуренції та недопущення ними недобросовісної конкуренції здійснюють, відповідно до своїх повноважень, органи Антимонопольного комітету України.

Це лише декілька прикладів правової колізії у сфері телебачення і радіомовлення, що призводить до неможливості здійснення ефективного контролю, зокрема вжиття заходів із припинення неправомірної діяльності, створення умов для зловживань.

Розвиток інформаційного суспільства в Україні передбачає впровадження цифрового телерадіомовлення; виникає потреба прийняття все нових або внесення змін до раніше прийнятих законодавчих та нормативно-правових актів. З огляду на це, продовжується робота з доопрацювання Закону України “Про систему суспільного телебачення і радіомовлення України” [30].

Норми цього Закону потребують корекції у напрямку скасування прямого впливу органів державної влади на доступ громадськості до наглядового органу та забезпечення принципу пропорційного представництва у наглядовому органі усіх гілок та ключових інститутів державної влади.

Крім того, на нашу думку, основними напрямками удосконалення законодавства про Суспільне телебачення і радіомовлення в Україні повинні стати:

— визначення механізму формування наглядових рад, який забезпечить незалежний статус представників громадських організацій як суб'єктів управління Суспільним мовленням, відповідатиме конституційному принципу поділу державної влади, гарантуватиме представництво органів місцевого самоврядування;

— правова регламентація взаємодії органів державної влади, місцевого самоврядування і системи Суспільного мовлення, насамперед, вироблення механізму діяльності системи державних замовлень на продукцію Суспільного мовлення.

Важливо, щоб нове телебачення і радіо не перетворились на звичайний комерційний проєкт, спрямований на отримання прибутку. Україна повинна розробити свій власний шлях до запровадження стандартів Суспільного мовлення, який має базуватися на загальноєвропейських стандартах громадського мовлення та враховувати українські особливості. З огляду на це, повинна бути створена ефективна та дієва система контролю за Суспільним мовленням в Україні. Перші кроки в цьому напрямку зроблено — розроблено Концепцію Суспільного мовлення в Україні [46].

Із ратифікацією Європейської конвенції про транскордонне телебачення в Україні [47] з'явилась ціла низка невідповідностей нормам законів “Про інформацію”, “Про телебачення і радіомовлення”, “Про рекламу”, “Про авторські і суміжні права”, “Про захист прав споживачів” та ін. З огляду на це, органами державної влади, що мають право законодавчої ініціативи, внесено на розгляд Верховної Ради України низку законопроектів про внесення змін до чинного законодавства, що мають на меті приведення положень українських законів до європейських норм. Так, законопроект про внесення змін до Закону України “Про рекламу” передбачено приведення українських норм у відповідність до Європейської конвенції про транскордонне телебачення, що є вимогою ст. 9 Закону України “Про міжнародні договори” [48]. Законопроект пропонується внести зміни до Закону України “Про рекламу” [35] в частині удосконалення загальних вимог до реклами, особливо реклами на радіо і телебаченні, реклами для дітей; встановлення заборони спонсорування теле- і радіопередач із використанням назв лікарських засобів, медичної техніки, методів профілактики, діагностики, лікування і реабілітації.

Крім того, на розгляд Верховної Ради України подано низку законопроектів про внесення змін до Закону України “Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення” щодо повноважень у сфері вживання мов, про внесення зміни до ст. 21 Закону України “Про рекламу” щодо удосконалення законодавства стосовно контролю за рекламою лікарських засобів, проєкт Закону про Концепцію державної інформаційної політики, про внесення змін до Закону України “Про телебачення і радіомовлення” в частині регулювання трансляції програм і передач з платними інтерактивними конкурсами та приведення окремих положень цього Закону у відповідність із Конституцією України, проєкт Постанови про прийняття за основу проєкту Закону України про внесення змін до Закону України “Про телебачення і радіомовлення” щодо усунення протиріч між Законом України “Про кінематографію” і Законом України “Про телебачення і радіомовлення” та ін.

Отже, аналіз чинного законодавства у сфері телебачення і радіомовлення засвідчує нагальну потребу у внесенні змін до нього, які врегулювали б питання державного регулювання у сфері телебачення і радіомовлення, пов'язані, у першу чергу, із викликами сьогодення. Загальною метою правового регулювання телерадіоінформаційної сфери повинно стати створення ефективних важелів

функціонування та розвитку телерадіопростору в загальнодержавних інтересах й інтересах громадян.

Широкомасштабність цих завдань потребує, в першу чергу, належного контролю з боку держави, адже в умовах безконтрольності виникають порушення чинного інформаційного законодавства, загроза загальнодержавним, національним та суспільним інтересам. З огляду на це, важливим є створення ефективної системи засобів забезпечення законності: встановлення ефективного правового регулювання телерадіоінформаційної діяльності, здійснення державного контролю, вироблення чітких механізмів притягнення до відповідальності (цивільно-правової, адміністративної і кримінальної) за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення.

Окремі аспекти цієї проблематики, зокрема невідповідність інформаційної продукції вимогам законодавства, її негативний вплив на систему суспільних цінностей, інтелектуальний та моральний розвиток людини, повинні знайти своє відображення у подальших дослідженнях.

Список використаних джерел

1. *Кормич, Б. А.* Організаційно-правові основи політики інформаційної безпеки України [Текст] : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра юрид. наук : спец. 12.00.07 “Теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право” / Б. А. Кормич ; Національний університет внутрішніх справ МВС України. — Х., 2004. — 20 с.
2. Стратегічні виклики ХХІ століття суспільству та економіці України [Текст] : [в 3 т.]. — К. : Фенікс, 2007. — Т. 1: Економіка знань — модернізаційний проект України. — 544 с.
3. Кількість інтернет-користувачів в Україні (станом на грудень 2012 року) [Електронний ресурс] Інтернет-журнал “Консалтинг в Україні”. — URL : <http://consulting-ua.com/kilkist-internet-korystuvachiv-v-ukrajini>.
4. Роль інформації у формуванні ринкової економіки [Текст] : [монограф.] / Ю. Бажал, В. Бакуменко, І. Бондарчук та ін. / за заг. ред. І. Розпутенка. — К. : К.І.С., 2004. — 384 с.
5. *Арістова, І. В.* Державна інформаційна політика: організаційно-правові аспекти [Текст] : [монограф.] / І. В. Арістова ; за заг. ред. О. М. Бандурки. — Х. : Вид-во Ун-ту внутр. справ, 2000. — 368 с.
6. *Бачило, І. Л.* Значення інформаційної діяльності в реалізації інтересів інноваційного розвитку і становлення громадянського суспільства [Текст] / І. Л. Бачило, О. В. Соснін // Зовнішні справи = UA Foreign Affairs. — 2012. — № 2. — С. 42–45.
7. *Береза, Т. А.* Поняття інформаційного суспільства, принципи його побудови та складові компоненти [Текст] / Т. А. Береза // Інформаційне суспільство. Шлях України. — К. : Відродження, ПРООН, 2004. — С. 264–273. (Бібліотека інформаційного суспільства)
8. Інформаційне забезпечення управлінської діяльності в умовах інформатизації: організаційно-правові питання теорії і практики [Текст] : [монограф.] / за ред. Р. А. Каложного та В. О. Шамрая — К. : [Б.в.], 2002. — 296 с.
9. *Марущак, А.* Правове регулювання доступу до інформації в Україні / А. Марущак // Персонал. — 2007. — № 9 [Електронний ресурс]. — URL : <http://www.personal.in.ua/article.php?id=579>.
10. *Марущак, А. І.* Інформаційне право: доступ до інформації [Текст] : [навч. посіб.] / А. І. Марущак — К. : КНТ, 2007. — 532 с.
11. *Марущак, А. І.* Інформаційне право: регулювання інформаційної діяльності [Текст] : [навч. посіб.] / А. І. Марущак — К. : Скіф, КНТ, 2008. — 344 с.
12. *Олійник, О. В.* Адміністративні реформи та їх вплив на забезпечення інформаційної безпеки України [Текст] / О. В. Олійник // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. — 2012. — № 4. — С. 53–56.
13. *Олійник, О. В.* Формування державної політики у сфері інформаційної безпеки [Текст] / О. В. Олійник // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. — 2011. — № 1 (4). — С. 193–197.
14. *Палагнюк, Ю. В.* Державне регулювання аудіовізуальних засобів масової комунікації: європейський досвід та Україна [Текст] : [монограф.] / Ю. В. Палагнюк. — Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2012. — 236 с.

15. *Соснін, О. В.* Державна інформаційна політика і свобода слова [Текст] / О. В. Соснін // Політика і час. — 2003. — № 3. — С. 11–16.
16. *Соснін, О. В.* Національні інтереси в інформаційній сфері [Текст] / О. В. Соснін // Віче. — 2011. — № 9. — С. 32–36.
17. *Соснін, О. В.* Передумови формування в Україні інформаційного права [Текст] / О. В. Соснін // Право України. — 2005. — № 11. — С. 99–103.
18. *Соснін, О. В.* Сучасне інформаційне законодавство України: правове й термінологічне вдосконалення [Текст] / О. В. Соснін // Людина і політика. — 2002. — № 6. — С. 3–8.
19. *Тарасенко, Р. В.* Інформаційне право [Текст]: [навч.-метод. посіб.] / Р. В. Тарасенко / МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. — Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2010. — 512 с.
20. *Цимбалюк, В. С.* Інформаційне право та інформаційна безпека [Текст] / В. С. Цимбалюк. — К. [Б.в.], 2001. — 230 с.
21. *Цимбалюк, В. С.* Основи інформаційного права України [Текст]: [навч. посіб.] / В. С. Цимбалюк, В. Д. Гавловський, В. В. Гриценко та ін.; за ред. М. Я. Швеця, Р. А. Калюжного, П. В. Мельника. — К.: Знання, 2004. — 274 с.
22. *Шевчук, Н. В.* Інформація як економічний ресурс: сутність і роль у забезпеченні конкурентоспроможності сучасного підприємства / Н. В. Шевчук [Електронний ресурс] Ефективна економіка. — 2013. — № 5. — URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1605>.
23. *Балабаева, З. В.* Роль информационной политики в демократических преобразованиях в Украине [Текст] / З. В. Балабаева // Развитие демократии та демократична освіта в Україні: мат. II Міжн. наук. конф. (Одеса, 24–26 травня 2002 р.) / укл.: Л. Марголіна. — К.: Ай Бі, 2003. — С. 495–503.
24. *Кіреєва, О.* Формування інформаційної політики України — шлях до інтеграції у світове співтовариство [Текст] / О. Кіреєва // Збірник наукових праць Української академії державного управління при Президентові України / за заг. ред. В. І. Лугового, В. М. Князева. — К.: Вид-во УАДУ, 2003. — Вип. 2. — С. 546–558.
25. *Почепцов, Г.* Інформаційна політика [Текст]: [навч. посіб.] / Г. Почепцов, С. Чукут. — К.: Вид-во УАДУ, 2002. — Ч. I. — 88 с.
26. *Палагнюк, Ю. В.* Державне регулювання аудіовізуальних засобів масової комунікації: європейський досвід та Україна [Текст]: [монограф.] / Ю. В. Палагнюк. — Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2012. — 236 с.
27. Про телебачення і радіомовлення: Закон України від 21.12.1993 р. № 3759-ХП [Електронний ресурс] Верховна Рада України. Законодавство України. — URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3759-12>.
28. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. [Текст]. — К.: Преса України, 1997. — 80 с.
29. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-ХП [Текст] // ВВР. — 1992. — № 48. — Ст. 650.
30. Про систему Суспільного телебачення і радіомовлення України: Закон України від 18.07.1997 р. № 485/97-ВР [Електронний ресурс] Верховна Рада України. Законодавство України. — URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/485/97-вр>.
31. Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення: Закон України 23.09.1997 р. № 538/97-ВР [Електронний ресурс] Верховна Рада України. Законодавство України. — URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/538/97-вр>.
32. Про телекомунікації: Закон України від 18.11.2003 р. № 1280-IV [Текст] // ОВУ. — 2003. — № 51. — Ст. 2644.
33. Про радіочастотний ресурс України: Закон України від 01.06.2000 р. № 1770-III [Електронний ресурс] Верховна Рада України. Законодавство України. — URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1770-14>.
34. Про захист суспільної моралі: Закон України від 20.11.2003 р. № 1296-IV [Текст] // ВВР. — 2004. — № 14. — Ст. 192.
35. Про рекламу: Закон України від 03.07.1996 р. № 270/96-ВР [Текст] // ВВР. — 1996. — № 39. — Ст. 181.
36. Про інформаційні агентства: Закон України від 28.02.1995 р. № 74/95-ВР [Текст] // ВВР. — 1995. — № 13. — Ст. 83.
37. Про державну таємницю: Закон України від 21.01.1991 р. № 3855-ХП [Текст] // ВВР. — 1994. — № 16. — Ст. 93.

38. Про науково-технічну інформацію : Закон України від 25.06.1993 р. № 3322-ХІІ [Текст] // ВВР. — 1993. — № 33. — Ст. 345.
39. Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки : Закон України від 09.01.2007 р. № 537-V [Текст] // ВВР. — 2007. — № 12. — Ст. 102.
40. Про авторські і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-ХІІ [Електронний ресурс] Верховна Рада України. Законодавство України. — URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>.
41. Про кінематографію : Закон України від 13.01.1998 р. № 9/98-ВР [Електронний ресурс] Верховна Рада України. Законодавство України. — URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/9/98-вр>.
42. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-ХVІІ [Текст] // ВВР. — 2010. — № 34. — Ст. 481.
43. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI [Текст] // ВВР. — 2011. — № 32. — Ст. 314.
44. Про Основні засади державної інформаційної політики: Закон України (Проект) від 13.10.2010 р. № 7251 [Електронний ресурс] ЛІГА:ЗАКОН. — URL : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JF5LF00V.html.
45. Про режим іноземного інвестування : Закон України від 19.03.1996 р. № 93/96-ВР [Електронний ресурс] Верховна Рада України. Законодавство України. — URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/93/96-вр>.
46. Концепція Суспільного мовлення в Україні: потенціал реалізації [Електронний ресурс] Національний інститут стратегічних досліджень. — URL : <http://old.niss.gov.ua/Monitor/April/16.htm>.
47. Європейська конвенція про транскордонне телебачення (ETS № 132) від 05.05.1989 р. [Електронний ресурс] Верховна Рада України. Законодавство України. — URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_444.
48. Про міжнародні договори : Закон України від 29.06.2004 р. № 1906-IV [Електронний ресурс] Верховна Рада України. Законодавство України. — URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1906-15>.

*Рекомендовано до друку кафедрою державного управління та місцевого самоврядування
Хмельницького університету управління та права
(протокол № 7 від до 26 березня 2013 року)*

Надійшла до редакції 10.04.2013

Ситинский А. С., Гетьманец А. Г. Проблемные вопросы нормативно-правового регулирования в сфере телевидения и радиовещания в Украине
Осуществлен анализ действующих нормативно-правовых актов, регулирующих информационную сферу Украины. Акцентировано внимание на проблематике правового регулирования телевидения и радиовещания.

Ключевые слова: информация, информационная политика, телевидение и радиовещание.

Sitsynskiy, A. S.; Hetmanets, A. G. Problem Aspects of Regulation of Television and Radio Broadcasting in Ukraine

Analyzes the current legal framework of the information field as a whole is focused on the problems of legal regulation of television and radio broadcasting in Ukraine

Keywords: information, information policy, television and radio.

